

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 27/03

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. januára 2003 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Juraja Babjaka prerokoval návrh Súdnej rady Slovenskej republiky, zastúpenej JUDr. Jánom Drgoncom, DrSc., a JUDr. Petrom Brňákom; a JUDr. Štefana Harabina, vedľajšieho účastníka, zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Šafárikom, Košice, Štúrova 20, na vyhlásenie predpojatosti sudcov Alexandra Bröstla, Ľudmily Gajdošíkovej, Jána Klučku a Jána Mazáka vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 5/03 a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh na vyhlásenie predpojatosti sudcov Alexandra Bröstla, Ľudmily Gajdošíkovej, Jána Klučku a Jána Mazáka vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 5/03 o d m i e t a .

2. Sudcovia Alexander Brösl, Ľudmila Gajdošíková a Ján Klučka n i e s ú v y l ú č e n í z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sp. zn. II. ÚS 5/03.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 27. januára 2003 doručený návrh Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „účastník“), zastúpenej JUDr. Jánom Drgoncom, DrSc., a JUDr. Petrom Brňákom; a JUDr. Štefana Harabina (ďalej len „vedľajší účastník“), zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Šafárikom, Košice, Štúrova 20, na vyhlásenie predpojatosti sudcov Alexandra Bröstla, Ľudmily Gajdošíkovej, Jána Klučku a Jána Mazáka vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 5/03.

Účastník a vedľajší účastník odôvodnili svoj návrh na vyhlásenie predpojatosti sudcov Alexandra Bröstla, Ľudmily Gajdošíkovej a Jána Klučku nasledovne:

Podľa ich tvrdenia rozhodol senát ústavného súdu o prijatí sťažnosti uznesením sp. zn. II. ÚS 5/03 na ďalšie konanie bez toho, aby mal k dispozícii kópiu uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky, ktorého sa táto sťažnosť týka, získanú riadnym (procesne stanoveným) spôsobom, ako aj zápisnicu z rokovania Súdnej rady Slovenskej republiky, kde bolo napadnuté uznesenie prijaté, z ktorej by sa zistilo, či sa JUDr. Sergej Kohut vôbec reálne uchádzal o funkciu predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Za prejav predpojatosti uvedených sudcov považujú účastník a vedľajší účastník aj bod 2 výroku uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 5/03-10, ktorým bola odložená vykonateľnosť uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky č. 74 z 20. decembra 2002 o schválení návrhu predložiť prezidentovi Slovenskej republiky na vymenovanie za predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Štefana Harabina, lebo toto uznesenie bolo podľa ich mienky založené na neprípustnom extenzívnom výklade § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a teda je v rozpore s čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Za prejav predpojatosti uvedených sudcov pokladajú účastník a vedľajší účastník aj to, že v odôvodnení uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 5/03-10 z 15. januára 2003 sa uvádza, že prezident Slovenskej republiky nemôže v dôsledku odkladu vykonateľnosti uznesenia Súdnej rady Slovenskej republiky č. 74 z 20. decembra 2002 vymenovať kandidáta navrhovaného Súdnou radou Slovenskej republiky za predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej. Vidia v tom bezprecedentný zásah do postavenia hlavy štátu a dôkaz predpojatosti uvedených sudcov ústavného súdu, „ich skrytého zámeru napomôcť predkladateľovi ústavnej sťažnosti za cenu akejkoľvek ujmy na platnom právnom poriadku“.

Námietku predpojatosti sudcu Jána Mazáka odôvodňujú účastník a vedľajší účastník vyjadreniami pre masmédiá (TASR 17. januára 2003 a Rádiožurnál 20. januára 2003).

Účastník a vedľajší účastník zastávajú názor, že „stačí púha pochybnosť o sudcovej nezaujatosti; nestačí, že sudca je subjektívne neustranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach ktorejkoľvek zo strán sporu. Totiž už sama pochybnosť v tomto smere, nech je akokoľvek neopodstatnená, stačí narušiť neustrannosť súdu“.

Sudcovia Alexander Bröstl, Ľudmila Gajdošiková a Ján Klučka 27. januára 2003 oznámili, že vo veci sa necítia zaujať.

Ustanovenie § 28 zákona o ústavnom súde upravuje postup v prípade, ak sa účastník konania domnieva, že sudca ústavného súdu je predpojatý, alebo ak sám sudca vyhlási svoju predpojatosť. Dôvody vylúčenia sudcov z pojednávania a rozhodovania veci upravuje § 27 zákona o ústavnom súde. Sú nimi pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom.

Účastník a vedľajší účastník uvádzajú procesné postupy, rozhodnutie a formuláciu z odôvodnenia rozhodnutia ústavného súdu, ktoré podľa ich názoru svedčia o predpojatosti sudcov ústavného súdu, o ich snahe pomôcť vo veci sp. zn. II. ÚS 5/03 navrhovateľovi JUDr. Sergejovi Kohutovi. Neuvedli ale, v čom by mohla spočívať podstata „... ich

skrytého zámeru napomôcť predkladateľovi ústavnej sťažnosti za cenu akejkoľvek ujmy na právnom poriadku“. Nepreukázali, ba ani netvrdia, v čom v danom prípade spočíva vzťah uvedených sudcov k veci, účastníkovi konania alebo k jeho právnenému zástupcovi.

Rozhodovanie o predpojatosti sudcu spočíva v zisťovaní, či existuje taký jeho vzťah k veci, o ktorej má rozhodnúť, k účastníkovi konania alebo jeho právnenému zástupcovi, ktorý by mohol založiť objektívne pochybnosti o jeho nezaujatosti. Jeho predmetom nie je hodnotenie správnosti procesných postupov, výrokov a odôvodnení rozhodnutí, ale len to, či samy osebe predstavujú zdroj objektívnych pochybností o nepredpojatosti sudcu.

Namietaný procesný postup spočívajúci v údajne nedostatočných podkladoch pre rozhodnutie o prijatí sťažnosti JUDr. Sergeja Kohuta na ďalšie konanie, údajne protiprávny bod 2 výroku uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 5/03-10 a citovaná formulácia z jeho uznesenia nesvedčia v okolnostiach prípadu o vzťahu sudcov k veci, účastníkovi konania alebo k jeho právnenému zástupcovi, ktorý je poznačený nedostatkom nestrannosti, ale o úsilí postupovať vo veci tak, aby bola rozhodnutá v čase zodpovedajúcom jej povahe.

Ku tvrdeniu účastníka a vedľajšieho účastníka, že k narušeniu nestrannosti súdu „... stačí púha pochybnosť o sudcovej nezaujatosti...“, treba uviesť, že pri pochybnosti o nestrannosti nejde o akúkoľvek pochybnosť, ale len o pochybnosť, ktorá môže byť považovaná za objektívne odôvodnenú, to znamená odôvodniteľnú aj z pohľadu nestranného pozorovateľa. Ku postaveniu objektívneho nestranného pozorovateľa má bližšie senát posudzujúci otázku predpojatosti ako účastník konania, ktorý nie je spokojný s postupom a rozhodnutím senátu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti. Senát ústavného súdu rozhodujúci o predpojatosti v danom prípade nemá pochybnosti o nepredpojatosti uvedených sudcov.

Námietkou predpojatosti voči sudcovi Jánovi Mazákovi sa ústavný súd meritórne nezaoberal, lebo sa nepodielal na konaní a rozhodovaní vo veci sp. zn. II. ÚS 5/03, a teda jeho predpojatosť nemožno namietat'.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudcu Ľubomíra Dobríka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2003

Odlišné stanovisko sudcu Ľubomíra Dobríka
vo veci sp. zn. III. ÚS 27/03

Podľa časti I vyjadrenia Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „sťažovateľ“) boli vznesené námietky predpojatosti jednotlivých členov senátu II. ÚS a predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“).

Námietka smeruje k jednému z dvoch zákonných dôvodov upravených § 27 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a to k pomeru k veci.

V tomto kontexte chápem namietanie predpojatosti predsedu ústavného súdu ako predčasné, pretože nemá žiadny vzťah k súčasnému rozhodovaniu vo veci.

K problematike predpojatosti už senát III. ÚS zaujal stanovisko vo viacerých rozhodnutiach. Vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00 uviedol, že nezávislosť a nestrannosť sú všeobecne považované za neodmysliteľné súčasti pojmu súd. Úzko spolu súvisia, často sa prekrývajú a nie je vždy ľahké ich od seba odlíšiť. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Sudcovská nezávislosť a nestrannosť znamená aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu a okrem iného sa prejavuje tiež v princípe, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. V tomto smere ide aj o nezávislosť a nestrannosť zákonného sudcu.

V tomto svojom rozhodnutí ústavný súd taktiež uviedol, že sudca musí poskytovať dostatočné záruky, aby bola vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti vo veci. V tomto spojení môže mať význam aj zjav, zdanie (appearances), teda že spravodlivosť je aj transparentne vykonávaná. Podstatou je tu dôvera, ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti u verejnosti vzbudzovať.

Taktiež v tejto veci bolo zdôraznené, že pojem „zákonný sudca“ vrátane jeho atribútu „neustrannosti“, je potrebné interpretovať aj s prihliadnutím na medzinárodné záväzky Slovenskej republiky.

V danej veci niektoré skutočnosti môžu spochybniť hodnotenie postupu členov II. senátu v duchu vyššie naznačených kritérií.

Podanie vo veci bolo ústavnému súdu doručené 13. januára 2003 a podľa rozvrhu práce pridelené sudcovi spravodajcovi. Ďalší postup vo veci je upravený ustanovením § 25 zákona o ústavnom súde.

Pri postupe podľa § 25 ods. 1 je každý návrh podrobený preskúmaniu, či spĺňa všeobecné náležitosti (§ 20 citovaného zákona), ale aj osobitné náležitosti vyplývajúce z jednotlivých druhov konania. V danom prípade, keďže ide o sťažnosť fyzickej osoby, aj náležitosti podľa § 50 a § 53 citovaného zákona.

Návrh podľa môjho názoru tieto náležitosti nespĺňal, neboli pripojené rozhodnutia, ktorými malo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody. Okrem tvrdenia sťažovateľa nebola preukázaná jeho aktívna legitímácia (čo je elementárny predpoklad v účasti na konaní pred každým súdom), aj napriek tomu bol návrh prijatý na ďalšie konanie. Aj takéto konanie (urýchlené) je spôsobilé vzbudiť u verejnosti pochybnosti o neustrannosti, a to už aj z toho dôvodu, že ide o prvé použitie daných inštitútov ústavy, ktoré mali byť a musia byť zárukou nezávislosti súdnej moci od moci výkonnej a zákonodarnej, a to napriek rôznym prezentáciám tejto realizácie (ako dobrej alebo zlej zvesti pre občana od čelného predstaviteľa moci výkonnej).

V tejto veci tak občanom citlivo chápanej a sledovanej musí byť postup súdu jasný a transparentný, čo je zárukou neustranného a ústavného rozhodovania a rozhodnutia.

V Košiciach 29. januára 2003